

Certificeret af:

Filosoofi 31
50108 Tartu
Estonia
www.nepcon.net

Certificering forvaltet af:

NEPCon

Tel: +45 8618 0866
Fax: +45 8618 1012
Kontakt person:
Christian Rahbek
E-mail: car@nepcon.net

Accredited by EAK

Vs 1 September 2014

PEFC Skovdrift

Årlig audit

Rapport for:
Naturstyrelsen

i

København, Danmark

Rapport færdiggjort:	9. juni 2016
Audit datoer:	14. – 18., 29. og 31. marts 2016
Audit hold:	Christian Rahbek Michael Jakobsen
Type af certifikat:	FM/CoC
Certifikat kode:	NC-PEFC/FM-012347
Certifikat udstedt:	6. januar 2015
Organisation kontakt:	Per Lynge Jensen
Adresse:	Haraldsgade 53 2100 København Ø

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION.....	3
1. AUDIT KONKLUSIONER	4
2. AUDITPROCESSEN.....	12
3. VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	16
4. AUDIT BAGGRUNG OG EVALUERING AF ÅBNE AFVIGELSER	25

INTRODUKTION

Denne rapport præsenterer resultaterne af en uafhængig revision udført af et team af specialister, der repræsenterer NEPCon. Formålet med revisionen er at vurdere de økologiske, økonomiske og sociale resultater af Naturstyrelsen's (herefter benævnt NST) skovforvaltning, som defineret efter de principper og kriterier, der er fastsat af Programme for Endorsment af Forest Certification (PEFC).

Denne rapport indeholder forskellige oplysninger, resultater og flere bilag. De første afsnit om skovforvaltningen vil blive offentliggjort, og kan anvendes af skovejer, NEPCon eller PEFC. Resten af bilagene er fortrolige, og kan kun revideres af autoriserede NEPCon og PEFC personale, der er bundet af en fortrolighedserklæring. En kopi af det offentlige resumé af denne rapport kan fås på NEPCon eller certifikatindehavers hjemmeside.

Konfliktløsning: Hvis NEPCons kunder bliver opmærksom på organisationer eller enkeltpersoner, der er bekymrede eller har kommentarer til NEPCon og vores serviceydelser, opfordres disse parter kraftigt til at kontakte det relevante NEPCon regionale kontor. Formelle klager skal sendes skriftligt.

Note: Data præsenteret i årsberetningerne skal være i metersystemet enheder

1. AUDIT KONKLUSIONER

1.1. Audit anbefalinger

Baseret på organisationens efterlevelse af certificeringskravene kan følgende anbefales:

- ☒ **Certificeringskravene er opfyldt:**
Efter organisationens accept af følgende afvigelse
-

- ☐ **Certificeringskravene er ikke opfyldt:**
-

Yderligere kommentarer, herunder spørgsmål der er identificeret som kontroversielle eller svære at vurdere og forklaring: Ingen særlige kommentarer

1.2. Afvigelses rapport (NCRs)

Bemærk: NCRs beskriver beviser på afvigelser konstateret under en audit. NCRs omfatter definerede tidsfrister for organisationen for at påvise overensstemmelse. Major NCRs udstedt under hovedevaluering/re-evaluering skal være lukkede, inden der udstedes et certifikat. Major NCRs udstedt i forbindelse med årlige audit skal være lukket inden tidslinjen eller resultere i suspension.

- ☐ Ingen afvigelser identificeret ved revisionen

NCR: 01/16	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 2.3
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	
<u>Observation audit 2016:</u> Interviews med ansatte og entreprenører viste god forståelse for standardens krav om efterladelse af død ved i forbindelse med skovningsaktiviteter. Det kunne også konstateres ved skovbesøg, at der efterlades dødt ved i bevoksningerne. Ved gennemgang af NST kvalitetsledelsessystem kunne der dog ikke fremvises bevis for, at man havde implementeret standardens nye krav om at der efterlades min. 3 træer pr. ha, som højstubbe eller liggende træer i mellemaldrende og ældre tyndingsbevoksninger. <u>Observation audit 2017:</u> Da PEFC revisionen 2017 er afviklet mindre end 2 måneder fra afslutningen af 2016 rapporten, og mindre end 6 måneder efter 2016 revisionen, opretholdes 12 måneders fristen for opfølgningen på denne afvigelse. Korrigerende handlinger vil således skulle være implementeret senest 1. februar 2017.	
Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	12 måneder fra rapportens afslutning (inden 1. februar 2017)
Beviser for opfyldelse:	Afventer opfølgning
Resultat af bedømmelse af beviser:	Afventer opfølgning
NCR Status:	ÅBEN

NCR: 01/17	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard og krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3)

	Kriterie: 4.2 f)
Rapportsektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relateret dokumentation:	
NST har gennemført registrering af en række nøglebiotoper på alle enheder: bl.a. naturskove, bevaringsværdige egekrat, overdrev, områder og vandløb omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 samt Natura 2000-beskyttede områder. NSTs økologiske retningslinjer omfatter generelle hensyn til skovbryn, vandløb, væld, holme og lyngpletter. Områder omfattet af skovlovens §28 kortlægges ikke systematisk, da disse ikke nødvendigvis er nøglebiotoper. Det er på baggrund af interviews under revisionen NEPCons vurdering at der ikke gennemføres "kalibrering" imellem enhederne mht. klassificeringen af nøglebiotoper, og der kan således være forskel i klassificeringen imellem enhederne. Dette betyder at der kan være nøglebiotoper, der kan være omfattet af Nøglebiotopkatalogets eksempler men som ikke er registreret eller monitoreret. Auditorer og ekstern ekspert har dog under revisionen ikke observeret nøglebiotoper under feltgennemgang som jf. procedure burde have været registreret på kort, men hvor dette ikke var gjort. Det blev under revisionen på en enhed fundet at der grundet en teknisk/uddannelsesmæssig udfordring ikke var sket korrekt lagring i MapInfo NST-PasPå-kort funktion, jf. instruksen i Notat af 20. august 2012. Herved var de rødlisteartsfund der var tastet ikke var blevet gemt korrekt på kortet. Det er på baggrund af revision på de øvrige enheder auditors vurdering at denne svaghed i lagringproceduren var begrænset til denne ene enhed, samt at denne mangel endnu ikke havde haft væsentlige konsekvenser for beskyttelsen af de fundne rødlistearter. Der blev ved recertificeringsrevisionen i 2011 rejst en afvigelse imod samme kriterium, men da årsagen til denne afvigelsen vurderes at være en anden (enkeltstående misforståelse, trods kendskab til procedure) betragtes dette ikke som en genoptrædende afvigelse. NST igangsatte i 2008 et system, der gør det muligt at registrere Pas På registreringer i MapInfo med henblik på at sikre en egentlig database for Pas På elementer, samt optimere formidlingen af Pas På elementer via printede eller digitale kort. Ved revisionen er det konstateret, at der sker løbende registreringer af Pas På temaer eller elementer, samt at der mindst en gang om året foretages systematisk opdatering af de digitale kort og databaseoplysninger. Formidling af Pas På temaer til entreprenører, maskinførere mv. sker enten ved printede eller digitale kort i forbindelse med opstart af arbejdsopgaver og foretages af skovfoged eller skovløber. Interviews med skovarbejdere og maskinførere/entreprenører viste god forståelse for generelle driftshensyn og viden om funktionen af Pas På-kort.	
Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for overensstemmelse:	Inden næste årlige revision, eller senest 12 måneder efter rapportens afslutning (dd/mm/åååå)

Dokumentation leveret af virksomheden:	AFVENTER OPFØLGNING
Resultat af evalueringen af dokumentation:	AFVENTER OPFØLGNING
NCR Status:	ÅBEN
Kommentarer:	

1.3. Observationer

Bemærk: Observationer udstedes for de tidlige stadier af et problem, som ikke i sig selv udgør en afvigelse, men som auditor mener kan føre til en fremtidig afvigelse, hvis problemet ikke behandles af organisationen; observationer kan føre til direkte afvigelser hvis den ikke behandles.

OBS: 01/17	Standard & krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) 5. Skovejerens ansvar ved certificering Certificering af skovdriften bekræftes med en aftale mellem skovejeren og certificeringsorganet /gruppelederen med en gyldighed på mindst 1 år og maksimalt 3 år. Skovejeren forpligter sig ved aftalen til at acceptere og overholde følgende: 1) PEFC Danmarks skovstandard 2) Relevante love og bestemmelser som regulerer skovdriften i Danmark. Minimumsliste over relevant lovgivning findes i bilag 1 3) Kontrol gennem tredjepartsaudit fra et certificeringsorgan
	Rapportsektion	

Beskrivelse af forhold der giver anledning til observation:	Interviewet personale udviste kendskab til relevant lovgivning og opmærksomhed omkring forhold der reguleres af lovgivning o.lign. Den statslige skovforvaltning gennemføres i henhold til gældende lovgivning. Forvaltningen af en række relevante love sker inden for samme ministerium og styrelse som skovforvaltningen, hvilket sikrer en løbende dialog omkring relevant lovgivning i forhold til driften af statsskovarelerne. I forbindelse med driftstiltag hvor Naturstyrelsen er myndighed der skal give tilladelse, f.eks. ændring af tilstanden i §3 eller hugst af løvtræ Natura 2000 områder agerer enhederne myndigheder for hinanden, således at sagsbehandlingen foregår hos en anden enhed end den der påtænker tiltaget. Naturstyrelsen er igang med at evaluere implementeringen af EU's Tømmerforordning i henhold til vejledning udsendt af de kompetente myndigheder til skovforvaltere i Danmark i foråret 2016. Naturstyrelsen vurderes generelt at have et tilstrækkeligt Due Diligence system implementeret som dog mangler at blive eksplicit dokumenteret og indarbejdet i NST ledelsessystem
Observation:	Naturstyrelsen bør sikre at Due Diligence system, jf. EU's Tømmerforordning eksplicit dokumenteres og indarbejdes i NST ledelsessystem

OBS: 02/17	Standard & krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) 3.6. Skovejeren skal overvåge og føre tilsyn med skovdriften og herunder sikre, at de ansatte har de fornødne kvalifikationer til at varetage deres arbejdsopgaver sikkert og kvalificeret samt overholder de gældende retningslinier for skovdriften samt lovgivningen, herunder arbejdsmiljølovgivningen. Skovejeren skal løbende sikre den nødvendige efteruddannelse af ansatte i forhold til gennemførelsen af en bæredygtig drift.
	Rapportsektion	Annex I: 3.6
Beskrivelse af forhold der giver anledning til observation:	Den skovbrugsfaglige kompetence er høj blandt personale med arealdriftsansvar, og der er sket en inddragelse af skovløber-medarbejderne til at varetage en række af de tilsyns- og vurderingsopgaver, som tidligere er foretaget af skovfogeder. Feltgennemgangen bekræftede, at de lokale skovfogeder med ansvar for skovdyrkningen, har et stærkt fokus på at	

	gennemføre NST's politikker og retningslinier for arealdriften generelt og særligt den naturnære skovdrift, og at det faglige netværk for skovdyrkningsansvarlige medarbejdere i Naturstyrelsen, løbende bidrager til at udveksle viden og erfaring om Naturnær Skovdrift. Drøftelserne under feltgennemgangen bekræfter, at denne driftsform forudsætter et indgående kendskab til de enkelte bevoksninger, og at der igangsættes tiltag med "rettidig omhu", og med indgående erfaring for de skovdyrkningsmæssige muligheder som den enkelte lokalitet og bevoksning har i forhold til foryngelse og værdiproduktion. I kraft af den specialisering af opgaver, og personalemæssige reduktion over de seneste år, har den skovdyrkningsansvarlige ofte ansvar for betydelige arealer, som det ofte har taget en årrække at opnå tilstrækkelig kendskab om, til at skovdyrkningen af de enkelte arealer kan gennemføres med "rettidig omhu". For at sikre, at de nødvendige kompetencer opretholdes hos personale med ansvar for skovdyrkningen er det vigtigt at der sker en løbende erfaringsudveksling og kompetenceopbygning, såvel nationalt som lokalt. Der er bl.a. en risiko for væsentligt tab af viden, og dermed skovdyrkningsmæssige optimale beslutninger, i forbindelse med at erfarne skovfogeder går på pension el.lign. Det er auditors vurdering at der ikke aktuelt er det tilstrækkelig fokus på alle enheder med henblik på at sikre, at eksisterende viden udveksles og overdrages. Det kunne bl.a. konstateres at ikke alle skovfogeder med skovdyrkningsansvar løbende deltager i netværket for naturnær skovdrift, og at der på enkelte enheder, af forskellige grunde, ikke sker væsentlig inddragelse af skovarbejdere i skovdyrkningsmæssige beslutninger. Det kunne ved feltgennemgangen også konstateres, at der ikke foreligger uddannelsesplaner for skovarbejdere med henblik på at sikre, at de opretholder og udvikler nødvendige kompetencer til at udføre planlagte og evt. nye opgaver som overføres som led i strukturændringer. Feltgennemgangen viste, at uddannelsen i vid udstrækning sker lokalt i forbindelse med igangsætning af specifikke opgaver.		
Observation:	NST bør løbende vurdere om der på de enkelte enheder er tilstrækkelig fokus på, og ressourcer allokeret til, at opretholde et højt fagligt niveau på længere sigt blandt personale med ansvar for skovdyrkning og -driften, samt om der sker tilstrækkelig inddragelse og uddannelse af skovarbejdergruppen, til at sikre, at de opretholder og udvikler nødvendige kompetencer til at udføre planlagte og evt. nye opgaver, som overføres som led i strukturændringer		
OBS: 03/17	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="552 1910 963 1998"> Standard & krav: </td><td data-bbox="963 1910 1402 1998"> PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) </td></tr> </table>	Standard & krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3)
Standard & krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3)		

		Kriterie: 4.2
	Rapportsektion	Annex I: 4.2
Beskrivelse af forhold der giver anledning til observation:	Naturstyrelsens driftsplanlægning gennemføres i flere arbejdsgange med forskellige tidsintervaller. Den strategiske driftsplanlægning og taksation gennemføres hvert 15. år og på revisionstidspunktet er 5 strategiske planer under udarbejdelse. For enkelte af enhederne er den 15 årige planperiode overskredet, og for disse enheder er der foretaget en administrativ forlængelse af den seneste driftsplan, som dermed fortsat er gældende. Væsentlig ny viden af betydning for enhedernes drift indarbejdes løbende i planer, hugstestimater og budgetter. Således er der på en enhed udarbejdet nødplaner for arealer ramt af stormfald i 2013. Arealdata vedr. træart, alder osv opdateres løbende i Proteus, mens pas på elementer løbende opdateres i MapInfo. Forsinkelser i udarbejdelse af strategiske driftsplaner vurderes derfor ikke at have signifikant indflydelse på enhedernes drift, men forsinkelserne kan medføre at visse tiltag udskydes, og at driften ikke i tilstrækkelig grad baseres på aktuelle forhold, der har ændret sig igennem planperioden. På en enhed vurderer de skovdyrkningsansvarlige således at det faktiske sortimentsudfald i ældre løve ikke i tilstrækkelig grad er afspejlet i de hugst- og aflægningsmodeller, der ligger til grund for de budgetterede indtægter, hvilket forventes håndteret og afklaret i forbindelse med den forskinkede driftsplanlægning, der er planlagt til at starte i Juni 2016.	
Observation:	Naturstyrelsen bør sikre, at fornyelse af driftsplaner for alle enheder sker indenfor den 15 årige driftsplanperiode, bl.a. med henblik på at sikre, at hugst og afsætningsbudgetter er retvisende.	

1.4. Kommentarer fra interessenter

Høringsprocessen for interessenter blev arrangeret for at give deltagerne mulighed for at fremsætte bemærkninger i henhold til generelle kategorier af interesse baseret på vurderingskriterierne.

NEPCon har offentligt annonceret PEFC-revisionen af NST på NEPCons danske hjemmeside, og har direkte kontaktet eksterne interessenter direkte i forbindelse med denne PEFC evaluering. Interessentkommentarer fra disse har været inddraget i revisionsprocessen.

1.5. Opfølgning fortaget af organisationen inden rapportens afslutning

NST har eftersendt dokumenter og registreringer efter revisionen

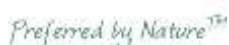
2. AUDITPROCESSEN

2.1. Evalueringen er gennemført imod følgende standarder

Standarder anvendt:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) PEFC ST 2001:2008 2 ed
---------------------	--

2.2. Auditteam

Navn	Kvalifikationer	Ansvar
Christian Rahbek	NEPCon Lead Auditor, Forstkandidat. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skovcertificering. Lead auditor erfaring fra bl.a. FSC og PEFC skovcertificering i Danmark	Lead Auditor
Michael Jakobsen	Auditor. Forstkandidat. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skovcertificering. Mangeårig Lead auditor erfaring fra bl.a. FSC og PEFC skovcertificering i Danmark	Auditor
Flemming Rune	Ekstern ekspert. Biolog, tidl. Seniorforsker v. Forskningscenter for Skov- og Landskab	Ekstern ekspert
Sofie Tind Nielsen	Observatør. FSC Danmark. Biolog og FSC Danmarks Standardfacilitator og tekniske rådgiver	Observatør
Nora Skjernaa Hansen	Observatør. Danmarks Naturfredningsforening. Cand.scient., landskabsforvaltning. Naturpolitisk medarbejder.	Observatør

2.3. Audit overblik

Note: Nedenstående tabel giver oversigt over revisionens afgrænsning og deltagende auditorer. Se rapportbilag med standardcheckliste for specifikke detaljer vedr. gennemførte interviews og auditobservationer per deltagende site auditeret.

Lokalitet(er)	Dato(er)	Hovedaktivitet	Auditor(er)
NST Vestsjælland	14. marts 2016	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg	Christian Rahbek Michael Jakobsen Flemming Rune (Obs: Sofie Tind Nielsen)
NST Haraldsgade	16. marts 2016	Centraladministration, politiker, driftsplanlægning, ledelsessystem.	Christian Rahbek Michael Jakobsen (Obs: Sofie Tind Nielsen)
NST Vadehavet	17. marts 2016	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg	Christian Rahbek Michael Jakobsen (Obs: Sofie Tind Nielsen)
NST Driftscenteret	18. marts 2016	Maskin- og entreprenørstyring, salg af træeffekter	Christian Rahbek
NST Bornholm	29. marts 2016	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg	Christian Rahbek Michael Jakobsen Flemming Rune
NST Sønderjylland	31. marts 2016	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg	Christian Rahbek Michael Jakobsen Flemming Rune (Obs: Sofie Tind Nielsen og Nora Skjernaa Hansen)
Samlet antal auditordage brugt under revisionen: 13 = antal deltagende auditorer 2 x antal dage anvendt til forberedelse, lokalitetsbesøg og efter lokalitetsbesøg, inklusiv interessenthøringsprocessen 6,5.			

2.4. Beskrivelse af den fulde audit proces

Revisionen er gennemført sidenløbende med FSC recertificeringsproces.

Lokaliteter

Certifikatet omfatter Naturstyrelsens skov- og naturarealer. Arealer med følgende anvendelser er ikke omfattet af certificering: Landbrugsarealer (4207 ha), campingpladser (135 ha), golfbaner (304 ha) og planteskole (39 ha).

Naturstyrelsens organisation omfatter den centrale administration i Haraldsgade 53, København Ø, 18 lokale arealenheder og driftscenteret i Randbøl. Målsætning og retningslinjer for driftsplanlægning er centralt styret, hvorfor det vurderes, at der er tale om et "single certificate" frem for et "multiple FMU certificate". Derfor er enheder udvalgt til on-site besøg ikke udvalgt ud fra Multiple FMU sampling kriterier, men ud fra NEPCon's femårsplanlægning for audit af Naturstyrelsen, der sikrer at alle enheder besøges mindst en gang i løbet af en certificeringsperiode.

Den stikprøvevis udvælgelse af de fem enheder, der er besøgt ved revisionen, er baseret på delvis tilfældig udvælgelse og delvis systematisk udvælgelse af enheder, så alle besøges over en 5-årig periode. Centraladministrationen og driftscenteret auditeres hvert år, da disse varetager centrale funktioner vedr. politikker, ledelsessystem, driftsplanlægning, registrering, uddannelse, kvalitetskontrol, maskinanvendelse, entreprenøraftaler og afsætning af træ

Dokumentation

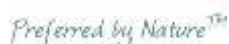
Forud for revisionsbesøget har NST fremsendt væsentlige dele af den dokumentation som er påkrævet i henhold til standarden. Materialet er i vid udstrækning gennemlæst af auditor forud, under og efter revisionsbesøget

Forud for revisionsbesøget er der udarbejdet revisionsprogram i dialog med NST. Revisionen er gennemført i henhold til det aftalte program

2.4.1. Ændringer i skovdistriktets skovforvaltning og afledte effekter på overensstemmelsen med standardens krav.

Der ingen væsentlige ændringer i skovforvaltningen siden sidste revision.

2.4.2. Liste over skovparter udvalgt til evaluering

Enhed	Begrundelse for udvælgelse
NST Haraldsgade	Hovedkontor og central funktioner evalueres ved alle revisioner
NST Driftscenteret	Administration af NST driftcenter og maskinstation, samarbejde med entreprenører, samt salg af effekter evalueres ved alle revisioner
NST Vestsjælland	Udvalgt under hensyn til rotation mellem deltagende enheder. Sidst evalueret i 2012
NST Vadehavet	Udvalgt under hensyn til rotation mellem deltagende enheder. Sidst evalueret i 2011
NST Bornholm	Udvalgt under hensyn til rotation mellem deltagende enheder. Sidst evalueret i 2012
NST Sønderjylland	Udvalgt under hensyn til rotation mellem deltagende enheder. Sidst evalueret i 2011

2.4.3. Proces vedr. konsultation af interessenter

Formålet med at konsultere interessenter ifm. denne er følgende:

- 1) Det sikres at offentligheden er opmærksom på og informeret om evalueringsprocessen og processens mål;
- 2) Hjælpe audit holdet med at identificere potentielle forhold; og,
- 3) At give forskellige muligheder for offentligheden for at diskutere og handle på resultaterne af vurderingen.

Denne proces drejer sig ikke blot om oplysninger til interessenter, men hvor det er muligt, detaljeret og meningsfuld interaktion med interessenter. Processen med interaktion med interessenter stopper ikke, når feltbesøgene er forbi, eller for den sags skyld efter en beslutning om certificering træffes. NEPCon hilser til enhver tid kommentarer om certificerede operationer og disse kommentarer danner ofte grundlag for evalueringen.

Type af interessent (NGO, statsligt organ, locale indbyggere, entreprenør etc.)	Notificerede interessenter (#)	Interessenter kontaktet direkte eller har givet input (#)
Nationale/Internationale NGO'er	9	2
Lokale indbyggere	0	1
FSC og PEFC Danmark	2	1
Brugerrådsmedlemmer	71	6
Fagforening	2	2

3. VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER

3.1. Kundespecifikke baggrundsoplysninger

Beskrivelse af ejeskabsforhold og brugsrettigheder (formelle og hævdvundne)		
Naturstyrelsen er en statslig styrelse under Miljø- og fødevareministeriet. Styrelsen arbejder for en bæredygtig arealanvendelse og balanceret udvikling i hele Danmark, samt for at natur og landskab beskyttes gennem en bæredygtig benyttelse, hvor beskyttelseshensyn og rekreative interesser afvejes over for lodsejer- og erhvervsinteresser og andre samfundsmæssige hensyn såvel nationalt som i international sammenhæng. Styrelsen varetager via statsskovdistrikterne driften af ca. 200.000 ha skov, natur- og landbrugsarealer som omfatter ca. 24 % af Danmarks skove og betydelige dele af arealet med beskyttede naturtyper. Miljøministeren har i 2005 fremlagt en handlingsplan for statsskovenes overgang til naturnær skovdrift. Det fremgår af handlingsplanen, at den naturnære skovdrift skal sigte mod at opbygge stabile skove med vedvarende skovdække, som kan forynges naturligt og hvor skovklimaet opretholdes. Handlingsplanen for naturnær skovdrift implementeres allerede fra 2005, idet man så vidt muligt undgår renafrifter, udnytter naturlig foryngelse og anvender hugst- og kulturmetoder, der sikrer variation i arts- og alderssammensætning. Der bevares 5 træer pr. ha på alle arealer og grøfter oprenses som udgangspunkt ikke. De overordnede politikker og målsætninger for driften af Naturstyrelsens arealer er udmøntet i en række generelle retningslinier for driften og implementeres løbende gennem bl.a. driftsplanlægningen for statsskovene.		
Juridisk og institutionelle forhold		
Naturstyrelsen har i medfør af skovloven en særlig forpligtelse til at tage flersidige hensyn i skovdriften. Der skal produceres træ, og samtidig skal der gives plads og muligheder for friluftsliv og naturoplevelser. Der skal tages hensyn til den vilde natur, landskabet, kulturminderne, og plejen af vildtet. Endelig skal der tages miljøhensyn i produktionen. Der anvendes derfor som udgangspunkt ikke pesticider i skovdriften og brug af kunstgødning er begrænset. Disse særlige formål med statsskovene fremgår også af det nationale skovprogram fra 2002, hvor det samtidig nævnes, at driften af statsskovene skal omlægges til naturnær skovdrift.		
Miljømæssig kontekst		
Arealerne omfattet af Naturstyrelsens FSC certifikat er fordelt over hele Danmark og repræsenterer alle typer af dansk natur. I skovdriften lægges der betydelig vægt på bevarelsen af landskabelige værdier og levesteder for vilde dyr og planter.		
Socioøkonomiske kontekst		
Naturstyrelsen producerer og sælger primærprodukter fra skoven: Kævler, tømmer, flis og brænde, samt uden for certificering juletræer, pyntegrønt og nedlagt vildt. Der udlejes i mindre omfang arealer til jagt og bygninger. Herudover anvendes NSTs arealer til en lang række rekreative og sociale formål.		
Medarbejdere		
Antal medarbejdere, inklusiv fuldtids-, deltids- og sæsonarbejdere:		
Samlet antal ansatte	ca. 1250 ansatte (se detaljer herunder)	
- Lokale fuldtidsansatte (a:b)	Ikke oplyst	Ikke oplyst

- Ikke-lokale fuldtidsansatte (c:d)	Ikke oplyst	Ikke oplyst
- Lokale deltidsansatte (e:f)	Ikke oplyst	Ikke oplyst
- Ikke-lokale deltidsansatte (g:h)	Ikke oplyst	Ikke oplyst
Medarbejdere har adgang til drikkevand på arbejdsstedet	Ja ☒	Nej ☐
Fuldtidsansatte tjener mere end \$2 om dagen	Ja ☒	Nej ☐
Antal alvorlige ulykker (seneste 12 måneder)	Ikke oplyst	
Antal dødsfald (seneste 12 måneder)	0	

3.2. Kontaktoplysninger

3.2.1. Hovedkontakten ift. at koordinere med NEPCon

Navn, stilling:	Per Lynge Jensen, Forstfuldmægtig
Adresse:	Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Tel/Fax/E-mail:	Tlf NST: +45 72 54 30 00 Direkte tlf: +45 72 54 36 99 E-mail: pjens@nst.dk

3.2.2. Faktura adresse

☒ Samme som i afsnit 3.2.1

3.2.3. Kontaktperson vedr. certificering

Bemærk: ved certificering vil nedenstående oplysninger blive offentliggjort.

☒ Samme som i afsnit 3.2.1

	Tekst	Er oplysningerne blevet ændret? (N/A for hoved evaluering)
Navn, stilling:	Per Lynge Jensen, Forstfuldmægtig	ja ☒ nej ☐
Adresse:	Haraldsgade 53, 2100 København Ø	ja ☐ nej ☒

Tel/Fax/E-mail:	Direkte tlf: +45 72 54 36 99 E-mail: pjens@nst.dk	ja ☒ nej ☐
Hjemmeside:	www.naturstyrelsen.dk	ja ☐ nej ☒

3.3. Certifikatets omfang

3.3.1. Generel oversigt over organisationen

Naturstyrelsen administrerer de danske statsskove med et samlet areal på i alt 203.146 ha, helt overvejende skove og naturarealer.

Naturstyrelsen har i medfør af skovloven en særlig forpligtigelse til at tage flersidige hensyn i skovdriften. Disse flersidige hensyn til bl.a. naturværdier og publikum kommer til udtryk både gennem en mere skånsom erhvervsmæssig skovdrift og pleje af naturarealer samt anlæg og drift af publikumsfaciliteter.

Siden 2005 har rammen for skovdriften været en overgang til naturnær skovdrift. Denne naturnære skovdrift skal sigte mod at opbygge mere stabile skove med vedvarende skovdække, som kan forynges naturligt, og hvor skovklimaet opretholdes.

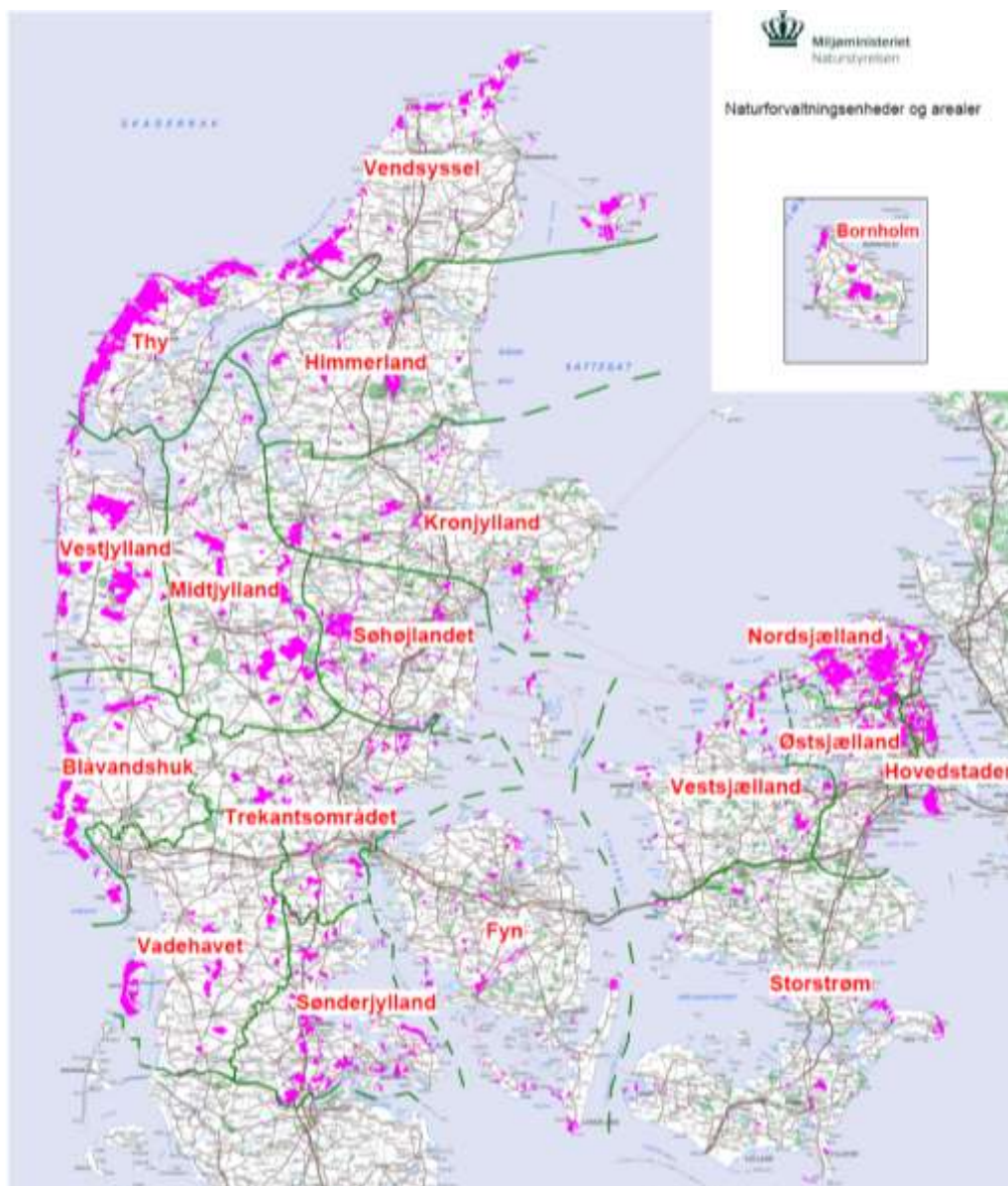
Sikringen og forbedringen af naturværdier og biodiversitet er et centralt mål for driften af statsskovene. Gennem naturskovsstrategien fra 1994 er der udlagt arealer til urørt skov, græsningsskov og stævningskov. Og overalt i statsskovene opretholdes der mange gamle træer og overmodne bevoksninger. For at fremme biodiversiteten anvendes der ligeledes især hjemmehørende træer og buske. På Naturstyrelsens arealer er der gennem de senere år genskabt en lang række moser og andre vådområder ved rydning af nåleskov, og der er sket en genopretning af mange tilplantede eller tilgroede klitheder. I statsskovene anvendes der som udgangspunkt ikke pesticider og brug af kunstgødning er stærkt begrænset.

De overordnede politiske målsætninger for Naturstyrelsens arealdrift er konkretiseret i en række politikker vedr. friluftsliv, naturpleje, naturnær skovdrift, miljøbeskyttelse, grundvandsbeskyttelse mv., som skal sikre opfyldelse af alle de politiske målsætninger så effektivt som muligt og inden for de givne økonomiske rammer.

Naturstyrelsens arealforvaltning sker med udgangspunkt i styrelsens 18 lokale arealenheder. Disse lokale arealenheder løser de opgaver i relation til skovdrift, naturpleje, publikumsopgaver og vildtforvaltning, som kræver et tæt kendskab til de enkelte arealer. En række driftsopgaver udføres af et Driftscenter på tværs af de lokale arealenheder. Dette gælder f.eks. salg af træ samt maskinskovning og transport.

Fastlæggelse af de overordnede rammer for arealdriften og styringen af de decentrale enheder sker med udgangspunkt i den centrale Naturstyrelse i København.

Herunder: Kort over Naturstyrelsens arealforvaltende enheder.

3.3.2. Udelukkelse af områder fra certifikatets anvendelsesområde.

Arealer der er uden for certificering fordeler sig på ager, campingpladser, golfbaner og planteskoler. Arealerne fordeler sig enhedsvist således:

Naturstyrelsen

Arealer (H) udenfor PEFC certificering 2016

Rækkenavne	AGE ager	CAM campingplads	GOL golfbane	PSK planteskole	I alt
Blåvandshuk	251	41	58		350
Bornholm	100	4			105
Fyn	64	11	50		126
Himmerland	238	2		4	244
Hovedstaden	147	9	118		273
Kronjylland	529				529
Midtjylland	156				156
Nordsjælland	640	5	17	15	677
Storstrøm	131				131
Søhøjlandet	134	1			135
Sønderjylland	217				217
Thy	398	12	35	1	446
Trekantsområdet	94				94
Vadehavet	39				39
Vendsyssel	90	43			133
Vestjylland	345			10	354
Vestsjælland	51	7			57
Østsjælland	297				297
Hovedtotal	3.921	135	277	30	4.362

3.3.3. Oplysninger¹

Information om skovforvaltningsorganisationen:			
Juridiske navn:	Naturstyrelsen		
Jurisdiktion:	Danmark		
Kontaktperson (offentlig):	Per Lynge Jensen		
Adresse:	Haraldsgade 53, 2100 København Ø		
Tel/FAX/e-mail:	Direkte tlf: +45 72 54 36 99 E-mail: pjens@nst.dk		
Hjemmeside:	www.naturstyrelsen.dk		
Rapporteringsperiode:	Årlig audit	Datoer:	Oktober 2015 – marts 2016

¹ Data der præsenteres i denne rapport skal være i det metriske system

A. Certifikatets Afgrænsning

Naturstyrelsen

Arealer omfattet af PEFC certificering 2016

Summen af Areal	Bevokset areal			Lysåbent areal		Certificeret i
	Løvtræ	Nåletræ	I alt	Natur-arealer	Andre arealer	
Rækkenavne						
Blåvandshuk	796	5.959	6.754	9.172	457	9.629
Bornholm	1.538	1.515	3.054	764	393	1.157
Fyn	1.179	170	1.349	1.161	972	2.133
Himmerland	1.255	1.249	2.503	1.754	411	2.164
Hovedstaden	2.549	262	2.811	2.390	762	3.152
Kronjylland	1.829	981	2.810	2.379	739	3.118
Midtjylland	2.331	10.371	12.702	4.374	1.211	5.585
Nordsjælland	8.532	4.390	12.921	7.864	1.315	9.178
Storstrøm	1.258	131	1.389	1.954	545	2.499
Søhøjlandet	2.039	2.141	4.180	1.414	821	2.235
Sønderjylland	5.082	1.977	7.059	1.859	1.185	3.043
Thy	2.182	12.091	14.273	15.274	1.369	16.643
Trekantsområdet	3.043	1.411	4.454	1.701	511	2.212
Vadehavet	1.782	2.225	4.007	6.326	425	6.751
Vendsyssel	1.332	6.186	7.517	8.154	1.391	9.544
Vestjylland	2.124	8.448	10.572	8.014	1.661	9.675
Vestsjælland	2.540	1.119	3.659	1.128	682	1.810
Østsjælland	3.450	826	4.276	1.897	826	2.723
Hovedtotal	44.838	61.451	106.289	77.579	15.674	93.252

☒	Hovedprodukter	Arter
☒	Råtræ	<u>Løvtræ:</u> <i>Acer pseudoplatanus,</i> <i>Acer platanoides,</i> <i>Aesculus hippocastanum,</i> <i>Alnus glutinosa,</i> <i>Alnus incana,</i> <i>Betula pendula,</i> <i>Betula pubescens,</i> <i>Carpinus betulus,</i> <i>Castanea sativa,</i> <i>(Corylus avellana),</i> <i>Fagus sylvatica,</i> <i>Fraxinus excelsior,</i> <i>(Ilex aquifolium),</i> <i>Populus spp.,</i> <i>Populus tremula,</i> <i>Populus tremula x tremuloides</i> <i>Prunus avium,</i> <i>Quercus petraea,</i> <i>Quercus robur,</i> <i>Quercus rubra,</i> <i>Robinia pseudoacacia,</i>

		<i>Salix spp.</i>, <i>Sorbus acuparia</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Ulmus glabra</i>. <u>Nåletræ:</u> <i>Abies grandis</i>, <i>Abies veitchii</i>, <i>Abies concolor</i>, <i>Abies normanniana</i>, <i>Abies nobilis</i>, <i>Abies Alba</i>, <i>Chamaecyparis lawsoniana</i>, <i>Cryptomeria japonica</i>, <i>Larix spp.</i>, <i>Larix decidua</i>, <i>Larix kaempferi</i>, <i>Larix x eurolepis</i>, <i>Picea abies</i>, <i>Picea glauca</i>, <i>Picea sitchensis</i>, <i>Picea omorika</i>, <i>(Pinus mugo)</i>, <i>(Pinus uncinata)</i>, <i>Pinus contorta</i>, <i>Pinus sylvestris</i>, <i>Pinus nigra</i>, <i>Pinus strobus</i>, <i>Pinus ponderosa</i>, <i>Pseudotsuga menziesii</i>, <i>Thuja plicata</i>, <i>Tsuga heterophylla</i>.
☒	Ikke træbaserede produkter (NTFP)	Juletræer og klippegrønt (ikke omfattet af certificeringen)
☐	Andre produkter	

4. AUDIT BAGGRUNG OG EVALUERING AF ÅBNE AFVIGELSER

4.1. Audit baggrund

Audit periode (dato interval som dækkes):	Oktober 2015- Marts 2016
Har der været ændringer i forvaltningssystemerne siden sidste evaluering:	Ja ☐ Nej ☒
Hvis ja, forklar kort om ændringerne:	
Har der over for organisationen været klager, tvister eller beskyldninger om afvigelser fra standarden inden for audit perioden:	Ja ☐ Nej ☒
Hvis ja, referer til standard og kriterier hvor tilsvarende resultater findes i rapporten:	

4.2. Evaluering af åbne afvigelser (NCRs)

Bemærk: Sektionen nedenfor beskriver certifikatholderens aktiviteter i forhold til at adressere alle gældende afvigelser (NCR) der er udstedt siden sidste evaluering. Imødekommes en NCR ikke vil dette resultere i at afvigelsen opgraderes fra mindre til væsentlig; De specifikke opfølgende handlinger skal udføres af certifikatholder ellers vil certifikatet blive suspenderet.

Status kategori	Forklaring
LUKKET	Virksomheden har succesfuldt imødekommet NCR
ÅBEN	Virksomheden har ikke eller har kun delvist imødekommet NCR.

☒ Kryds af hvis N/A (der er ingen åbne NCR at evaluere)

NCR: 02/16	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 4.7
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	

Interviews med medarbejdere på distrikterne og i driftscenteret viste, at der generelt var god viden omkring standardens krav til anvendelse af certifikatnumre på faktura og følgesedler. Der foreligger velbeskrevne procedurer og et solidt system for fakturering af certificeret træ. På en enhed kunne det dog konstateres, at der var blevet udfaktureret juletræer og vildtkød med en certificeringsbetegnelse. Dette er i strid med standarden, da juletræer og vildtkød ikke er omfattet af certificeringen. Der var kun tale om fakturaer, som var udstedt lokalt, hvilket udgør en lille andel (under 5 %) af den samlede omsætning på den pågældende enhed. Det er auditteamets vurdering, at der er tale om lokal mangel på kendskab til styrelsens økonomistyringsystem.

Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	12 måneder fra rapportens afslutning
Beviser for opfyldelse:	Implementering af procedure for fakturering af ikke-tømmer skovprodukter (NTFP) er gennemgået ved interview under revision på de lokale enheder, på Driftscenteret samt på Naturstyrelses bogholderi. Det blev forklaret hvorledes procedurer og tekniske funktionaliteter i SNAB sikrer at der ikke kan føres FSC certificerings betegnelser for produkter der ikke er omfattet af certificeringen. Der er foretaget gennemgang af en udvidet stikprøve af kundefakturaer, og ingen af disse bar ikke uberettigede certificeringsbetegnelser.
Resultat af bedømmelse af beviser:	Det er på baggrund af ovenstående auditors vurdering at Naturstyrelsen har implementeret tilstrækkelige korrigerende handlinger. Afvigelsen lukkes på denne baggrund.
NCR Status:	LUKKET